

EaP GREEN
Partnership for Environment and Growth

This project is
funded by the EU

Realizările activităților EaP GREEN privind ESM în Republica Moldova: al doilea proiect național pilot al Programului privind Economia Verde

Andrei ISAC, consultant local, EaP GREEN, EcoContact

Conferința finală a Proiectului EaP GREEN
15 decembrie 2017, Chișinău, Moldova

Al doilea Proiect pilot național: Economia Verde

Obiectivele ESM pentru Programul privind Economia Verde:

- Integrarea prevederilor Economiei Verzi în sectoarele economice prioritare;
- Stabilirea obiectivelor și dezvoltarea acțiunilor majore pe termen scurt;
- Identificarea indicatorilor principali de performanță;
- Sprijinirea cooperării și coordonarea interministerială puternică;
- Facilitarea accesului la date specifice, evaluarea riscurilor de mediu și alternativelor.

Al doilea Proiect pilot național: Economia Verde

Procesul de implementare a inclus:

- Integrarea etapelor ESM în procesul de elaborare a politicilor;
- Implicarea unei echipe de consultanți sectoriali locali (energie, agricultură, transport, mediu, IMM-uri, urbanizare);
- Consolidarea capacităților, instruirii și consultării;

Al doilea Proiect pilot național: Economia Verde

Valoarea adăugată a procesului ESM:

- Procesul de ESM a oferit sprijin echipei de dezvoltare a Foii de parcurs în identificarea problemelor majore de mediu și în obținerea de noi date necesare pentru capitolele de mediu și capitolele legate de mediu ale foii de parcurs (de exemplu, numărul fermierilor și mărimea terenurilor sub culturi, obiective naționale privind eficiența energetică și energiile regenerabile, date privind IDV selectați, date privind IMM-urile ecologice etc.);
- În cadrul procesului s-a propus creșterea nivelului documentului elaborat - din Foaia de parcurs - în Programul de promovare a economiei verzi în Republica Moldova pentru 2018-2020;

Al doilea Proiect pilot național: Economia Verde

Valoarea adăugată a procesului ESM:

- Procesul ESM a facilitat dialogul dintre echipa/consultanții ESM, echipa de dezvoltarea a Programului și autoritățile, Agenția pentru eficiență energetică, Registrul de Stat, Biroul Național de Statistică, Ministerul Agriculturii, Organizația pentru Dezvoltarea IMM-urilor, etc;
- Identificarea, în cursul evaluării, a lipsei unor date a contribuit la formularea nevoilor de modificare/modernizare a sistemelor de colectare a datelor pentru raportarea statistică națională, precum și a necesităților interne/departamentale și administrative pentru datele specifice care nu au făcut obiectul unor statistici periodice.
- Indicatorii selectați au fost ajustați și asigură sinergia cu setul național de IDV, obiectivele și țintele naționale privind mediul înconjurător legate de mediu;

Al doilea Proiect pilot național: Economia Verde

Valoarea adăugată a procesului ESM:

- Procesul ESM a sprijinit integrarea obiectivelor naționale de la Batumi - BIG-E în Programul pentru Economia Verde;
- Cooperarea dintre autoritățile centrale de mediu și ONG-urile de mediu, implicate în procesul ESM, a fost extinsă;
- ESM a facilitat identificarea potențialului de îmbunătățire a proiectului de orientări existente privind ESM în Moldova, și anume în aspecte privind etapa de definire a scopului procesului ESM, sistemul de monitorizare și evaluare, rolul inspecției de mediu în asigurarea controlului și monitorizarea implementării recomandărilor stipulate în Raportul ESM, aspecte financiare, sistemul instituțional privind ESM la nivel de autorități naționale, consultări publice și campanii de conștientizare, disponibilitatea surselor de date etc.

Al doilea Proiect pilot național: Economia Verde

Provocări și probleme:

- Capacitatea instituțională limitată a autorităților guvernamentale centrale și a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (doar 1 persoană responsabilă de ESM) pentru coordonarea și implementarea proceselor naționale ESM;
- Informații limitate privind ESM în rândul autorităților/factorilor de decizie și dezvoltatorilor de proiecte din cauza schimbării structurii și persoanelor în timpul restructurării ministerelor și agențiilor guvernamentale;
- Nu a existat vreo lipsă de date la nivel național, în special în ce privește transportul (numărul și vârsta de autovehicule, motorina și Euro 1-6), agricultura ecologică (numărul fermierilor și mărimea terenurilor cultivate cu plante ecologice, subvențiile, numărul de indicatori de creștere verde (IDV) selectați);

Al doilea Proiect pilot național: Economia Verde

Provocări și probleme:

- Acces limitat la produsele-pilot ale ESM, datorită modificărilor pe site-urile guvernamentale, inexistența unei bazei de date ESM, deschisă publicului;
- Interes redus din partea autorităților sectoriale, cu excepția Ministerului Economiei și Infrastructurii, în procesul ESM, datorită faptului că Legea privind ESM nu este în vigoare;
- Implicarea limitată a publicului în chestiuni de mediu și de alt gen în procedurile ESM.

Al doilea Proiect pilot național: Economia Verde

Lecții învățate:

- Expertiza și sprijinul organizațiilor internaționale/Partenerilor de implementare EaP GREEN au reprezentat cheia succesului acestui proces. Coordonarea și colaborarea dintre sub-componentele și proiectele EaP GREEN, coordonat și implementată de ONU-CEE, a contribuit la planificarea adecvată concomitentă și eficientă a ambelor procese;
- Asistența tehnică și metodologică a consultanților internaționali ESM (în special cu experiența UE) a fost crucială pentru consolidarea capacității echipei locale, dezvoltarea documentației necesare și implementarea eficientă a proiectului-pilot;

Al doilea Proiect pilot național: Economia Verde

Lecții învățate:

- Sinergia dintre sub-componente a reprezentat o valoare adăugată pentru pilotarea națională a ESM (ESM/ESM/IDV, etc);
- Dezvoltarea capacităților a fost combinată eficient cu etapele de elaborare, pilotare, consultare și vizibilitate a procesului ESM la nivel național;
- Implicarea experților/consultanților locali în cadrul unor cursuri/întâlniri internaționale privind ESM și instruirii și evenimente naționale a contribuit la dezvoltarea capacităților naționale în domeniul ESM;

Al doilea Proiect pilot național: Economia Verde

Lecții învățate:

- Acces limitat la date în timpul procesului de reformă guvernamentală și instabilitate în țară/regiune;
- Resurse financiare limitate în țară. Procesul ESM trebuie să fie acoperit de planificare bugetară pentru a asigura implementarea pe viitor a Legii privind ESM;
- Necesitatea unei coordonări puternice la nivel național și instituțional;
- Programul de promovare a economiei verzi în Republica Moldova este un document foarte sofisticat (având în vedere sectoarele prioritare implicate: agricultura ecologică, IMM-urile ecologice, achizițiile durabile, educația pentru dezvoltare durabilă, transportul durabil, construirea capacităților instituționale, eficiența energetică și dezvoltarea surselor regenerabile de energie, dezvoltare regională și construcții), ceea ce face ca ESM asociată să fie deosebit de solicitantă în ce privește structurarea procesului ESM și implicarea experților/ consultanților în majoritatea sectoarelor prioritare;

Al doilea Proiect pilot național: Economia Verde

Pași ulteriori în promovarea ESM:

- Un pilot într-un sector economic specific, cu sprijin extern, ar putea ajuta la testarea și implementarea Legii privind ESM (care va intra în vigoare din martie 2018) și a Orientărilor privind ESM (decembrie 2017) într-un sector specific după reformele instituționale guvernamentale din Moldova;
- Instruirile privind ESM pentru personalul viitoarei Agenții pentru Protecția Mediului (care va fi înființată în 2018) vor fi cruciale pentru promovarea viitoare a ESM la nivel național;
- Dezvoltarea și aprobarea la nivel de minister a Foii de parcurs privind consolidarea capacităților EIM/ESM ar reprezenta o bază pentru acțiunile ulterioare în sector.

EaPGREEN
Partnership for Environment and Growth

This project is
funded by the EU

Vă mulțumim pentru atenție!

www.mardm.gov.md
www.eco.vox.md

